

Open brief aan de minister van financiën Vincent Van Peteghem

Geachte minister,

Er is geld genoeg in België, maar het stroomt te weinig naar waar dat voor ons land het meest zou opbrengen. Door aandelen te kopen van Apple, Microsoft of Tesla heeft een Belgische belegger een mooie meerwaarde behaald, maar dat geld droeg weinig bij aan de financiering van investeringen of werkgelegenheid in België. Tenzij dan via de TOB, de taks op beursverrichtingen van 0,35%, die Belgen moeten betalen op het kapitaal van elke beurstransactie.

Deze beurstaks is een van de hoogste ter wereld en werkt voor een actieve belegger in de praktijk als een vermogensbelasting, want ze wordt berekend op het volledige verhandelde kapitaal.

'Slim', zegt u? Misschien. Maar ook bot en contraproductief. Want aandelenkapitaal of eigen vermogen van een onderneming is onmisbaar om investeringen te kunnen doen. Precies doordat een aandeelhouder geen enkele zekerheid heeft op een opbrengst, kan een bedrijf met dat kapitaal iets ontwikkelen wat het verschil kan maken.

Natuurlijk speelt dat niet meer voor Apple of Microsoft of andere monsterbedrijven wiens beurswaarde een slordige tien keer zo groot is als het Belgische BBP.

Maar voor Belgische bedrijven maakt het wel een verschil. Via de beurs kunnen ze beroep doen op het rijke Belgische spaarwezen en onze burgers kunnen er de vruchten van plukken. En vaak vergeten: een beursgenoteerd bedrijf moet uit het private stappen en is verplicht tot transparantie. Ze worden beter en communiceren met het grote publiek. Rijkdom wordt democratisch(er).

Maar er noteren nog amper 100 Belgische bedrijven op Euronext Brussel. De beurs dreigt hieruit sterven. Extra jammer, want terwijl er is geen gebrek is aan kapitaal voor starters, blijken de Belgische financieringsbeentjes voor de doorgroeiers en grote bedrijven snel te kort. Te veel bedrijven zijn in buitenlandse handen gevallen. Onlangs kocht de overheid een belang in Ageas, maar dat is niet de taak van een overheid.

En dat terwijl er zoveel geld op spaarrekeningen staat. Zelfs met een fractie van de driehonderd miljard euro op Belgische spaarrekeningen zou financiering en onafhankelijkheid van groeiende ondernemingen nooit een probleem mogen zijn.

Waarom benutten we ons potentieel toch niet? Domweg omdat de beurs als draaischijf voor investeringsgeld met schaal te weinig wordt gebruikt. Veel van uw collega -politici spreken over de beurs als een goktent: de verpersoonlijking van hebzucht en speculatie. De beurstaks is daarom jarenlang met de botte bij verhoogd. Maar precies dat geeft de kans om door nu slim te sleutelen de Belgische geldnaden wat beter te verbinden.

Hoezo, de Belg heeft de beurs toch ontdekt? Jawel, maar de meeste mensen beleggen via beleggingsfondsen. Die investeren in grote buitenlandse aandelen. Ze kunnen en mogen zelfs niet in de meeste Belgische aandelen beleggen. Hoezo? De toezichthouder legt beleggingsfondsen strikte normen voor liquiditeit op. Ze moeten hun beleggingen altijd voldoende snel kunnen verkopen. Als klanten geld uit een fonds willen halen, moet de beheerder onmiddellijk beleggingen te gelde kunnen maken. Dat lukt alleen met sommige aandelen uit de Bel20.

Gelukkig zijn er nog Belgische particuliere beleggers. Meer en meer zelfs, want ze hebben de beurs ontdekt. Maar die beleggen ook die ook meer en meer in buitenlandse aandelen.

Zowat 13% van de beleggingen (cijfers van Binck Bank/Saxo België) gaat nog naar Euronext Brussel.

Schaf daarom de transactietaks af op beurswaarden kleiner dan 1 miljard euro. Dan kan er terug levendige handel ontstaan. Mogelijk kunnen kleinere beleggingsfondsen dan terug investeren in Belgische aandelen. Start een positieve spiraal! De Belg is gevoelig voor fiscale stimuli. En fijn nieuws: dit zou amper 7 miljoen euro kosten* op de 3 à 400 miljoen euro die de beurstaks opbrengt.

Vincent Van Dessel van Euronext Brussel stelt voor om bijkomend ook de roerende voorheffing op dividenden van kleine beurskapitalisaties te verlagen. Doe beter: verlaag de roerende voorheffing nog meer voor beleggers die nieuwe aandelen als dividend aanvaarden. Een belegger die zijn Belgische bedrijf zo een jaarlijkse extra kapitaalinjectie geeft, mag hier best een extra zetje voor krijgen. Wie goed is voor de samenleving moet beloond worden, niet bestraft. Wat vindt u meneer de minister? Is het geen tijd om de Belgische beurs terug een rol van betekenis te geven? De ambitieuze Belgische groeibedrijven, de burgers én de samenleving kunnen er alleen wel bij varen. Bonus: de bedrijven worden minder afhankelijk van de banken.

Jan Reyns

Medewerker De Standaard, bestuurder Vlaamse Federatie van Beleggers en Spaarvarkens.be